

UNIVERZA V NOVI GORICI
FAKULTETA ZA HUMANISTIKO

ŠTUDIJSKI PROGRAM
KULTURNA ZGODOVINA I. STOPNJA

KAZALO

1	POMEN ŠTUDIJA KULTURNE ZGODOVINE	3
1.1	POMEN ŠTUDIJA KULTURNE ZGODOVINE NA OBROBJU SLOVENSKEGA NACIONALNEGA PROSTORA	3
1.2	SEVERNA PRIMORSKA (GORIŠKA IN POSOČJE)	5
1.3	ČEMU ŠTUDIJ KULTURNE ZGODOVINE? ZAKAJ ŠTUDIJ ZGODOVINE V OKVIRIH KULTURNOZGODOVINSKE PARADIGME?	6
1.4	SKLEP	8
2	ŠTUDIJSKI PROGRAM	9
2.1	SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU	9
2.2	OPREDELITEV CILJEV IN KOMPETENC	10
2.3	PREDMETNIK S KREDITNIM OVREDNOTENJEM	13
2.4	POGOJI ZA VPIS IN MERILA ZA IZBIRO OB OMEJITVI VPISA	19
2.5	PRIZNAVANJE ZNANJA PRIDOBLJENEGA PRED VPISOM	19
2.6	NAČIN OCENJEVANJA	20
2.7	NAPREDOVANJE PO PROGRAMU	20
2.8	PREHOD MED PROGRAMI	21
2.9	NAČIN IZVAJANJA ŠTUDIJA	21
2.10	POGOJI ZA DOKONČANJE ŠTUDIJA	22
2.11	NAVEDBA STROKOVNEGA NASLOVA	22
2.12	PODATKI O MOŽNOSTIH ZAPOSLOVANJA DIPLOMANTOV	22

1 POMEN ŠTUDIJA KULTURNE ZGODOVINE

1.1 POMEN ŠTUDIJA KULTURNE ZGODOVINE NA OBROBJU SLOVENSKEGA NACIONALNEGA PROSTORA

Kulturna zgodovina je v časovno-razvojni perspektivi brez dvoma ena osrednjih humanističnih disciplin na Slovenskem. Kot takšna je v 19. in 20. stoletju bistveno pripomogla k definiranju konstitutivne tradicije slovenskega naroda. Seveda pa ni bila njena vloga nič manjša pri opredelitvi njegovih vizij in pri kritičnih refleksijah o njih. To pomeni, da je samostojna zgodovinska kultura, ki se je vsaj v nastavkih oblikovala na Slovenskem, kulturnozgodovinsko.

Prav tako ne gre pozabljati, da so Slovenci kot skupnost edino možnost in smisel svoje samobitnosti dolgo časa videli zgolj v kulturi (prim. Jernej Kopitar, *Domoljubne sanjarije nekega Slovana*, 1810; Fran J. Celestin, *Naše obzorje*, 1883; Josip Vidmar, *Kulturni problem slovenstva*, 1932; Vladimir Levstik, *Poslanstvo besede*, 1934; Primož Kozak, *Peter Klepec v Ameriki*, 1971). Ozemlje, ki so ga poseljevali, se je z vidika ekonomske in dolgo časa tudi politične zgodovine zdel premajhno, da bi moglo eksistirati kot samostojna in v sebi relativno zaključena celota. Zato je velika vloga kulturne zgodovine v prostoru na stičišču Vzhodnih Alp, Panonije in severnojadranskega primorja tudi povsem razumljiva. Ta stroka se je tudi kot moderna veda tu razvila med prvimi. Njeni pionirji med Slovenci so bili v 19. stoletju v prvi vrsti filologi (Jernej Kopitar in Franc vitez Miklošič na Dunaju, Gregor Krek v Gradcu). Pozneje se je težišče kulturnozgodovinskih študij premaknilo proti literarni vedi; Matija Murko (na Dunaju, v Gradcu, Leipzigu in Pragi), Ivan Prijatelj, Franc Kidrič (oba na Dunaju in v Ljubljani) in Ivan Grafenauer (v Ljubljani) so bili v 1. polovici 20. stoletja njihovi klasiki. V svojih spisih, ki so imeli velik odmev tudi na tujem (Murkova dela je pred 1. svetovno vojno zelo hvalil vodilni dunajski literarni in kulturni kritik Hermann Bahr), so močno presegli koncepcijo svoje ožje, tj. literarnozgodovinske stroke. Prav tako je bila zgodaj, v 19. stoletju in v začetku dvajsetega, izjemno bogata dejavnost ljubiteljskih preučevalcev regionalne in krajevne kulturne zgodovine; nekateri njihovi spisi so vse do danes ohranili pomen (predvsem kot viri; omeniti gre predvsem Antona Krempla, Janka Pajka, Ivana Lapajnetja in Ivana Vrhovnika).

Tudi vodilni slovenski zgodovinarji ter nekateri vidnejši zgodovinarji na Slovenskem, ki so se sicer prištevali k nemški ali deželni (predvsem kranjski) civilizacijski tradiciji, so v svoja dela poudarjeno vključevali kulturnozgodovinsko problematiko. Med njimi gre še posebej omeniti Janeza Vajkarda barona Valvasorja (v obdobju protoznanstvenega empirizma), Antona Tomaža Linharta (v epohi razsvetljenstva), Theodorja Elzeja in Augusta Dimitza (v 19. stoletju) ter Josipa Valentina Grudna, Josipa Mala in Boga Grafenauerja (v 20. stoletju). Kulturnozgodovinska razsežnost dela naštetih – in še mnogih drugih historiografov – ni samo zaokroževala preučevanja politične in socialne zgodovine, temveč ga je tudi poglobljala. Kulturna zgodovina je potemtakem že dolgo časa konstitutivna paradigma zgodovinske vede na Slovenskem – ne pa samo njen segment. Ne gre tudi pozabljati, da je Bogo Grafenauer že pred 2. svetovno vojno prav na podlagi zavedanja o tem po vsej širini odprl problem konstituiranja celovite slovenske zgodovinske kulture.

V svetu (Evropa, Združene države Amerike, Azija) in na Slovenskem je kulturna zgodovina prav sedaj v ponovnem velikem vzponu (prim. sintetično študijo P. Burka z naslovom *What is Cultural History?*, Polity Press Ltd., Cambridge 2004). Njena koncepcija je mnogo širša kot nekoč; povezuje se praktično z vsemi najpropulzivnejšimi koncepcijami zgodovinske vede – tj. z zgodovino mentalitet (ki se je razvila v okviru izjemno vplivne francoske »nove zgodovine«), s socialno zgodovino (ki je doživela velik razmah v nemškem in srednjeevropskem prostoru), s

historično antropologijo, z intelektualno zgodovino (ki skokovito napreduje predvsem v anglosaksonskem svetu) ter z ženskimi/spolnimi in kolonialnimi študiji. Kulturna zgodovina ni več – in na Slovenskem tudi nikoli ni bila – samo zgodovina posameznih vej kulturne (sploh pa ne samo umetnostne) ustvarjalnosti, temveč tudi zgodovina njihove recepcije ter vpliva na vzpostavljanje oziroma definiranje duhovno-materialnih referenčnih prostorov. (Takšno strategijo razmišljanja je v zasnovi nakazal že Ivan Prijatelj s svojo obsežno *Slovensko slovstveno in kulturnopolitično zgodovino 1848–1895*). Njeno ključno vprašanje je tisto, ki zadeva ustvarjanje mentalnega okvira življenja – od najbolj vsakdanjega do zelo posebnega (znanost, diplomacija, različne veje gospodarstva ipd.). Miselne strukture seveda zaznamujejo strategije razumevanja sveta in posameznih njegovih sektorjev (ekonomije, politike, zabave). Zavest o tem se je na Slovenskem širše uveljavila ob koncu 20. stoletja. Še več: po letu 1990 je bila nova kulturna zgodovina pri nas ena najbolj prodornih historičnih/historiografskih paradig (na to je v svojem prispevku o zgodovinopisju na območju nekdanje Jugoslavije leta 2004 opozoril Peter Vodopivec). Tudi njena vloga pri razvoju, širjenju in povezovanju različnih »sektorskih« zgodovin je bila velika (zlasti pri intenziviranju raziskav zgodovine žensk in zgodovine mentalitet).

Koncepcija kulturne zgodovine je potemtakem postala ključni dejavnik novega povezovanja različnih »specialnih« zgodovin. Zato je njen institucionalni razvoj bistvenega pomena za nadaljnji razmah zgodovinske vede na Slovenskem in za njeno vstopanje v mednarodni prostor. Brez primerljivosti s širšim okoljem pa dolgoročno nobena stroka ne more napredovati.

Kulturna zgodovina kljub imenitni preteklosti na slovenskih univerzah nima nobene samostojne katedre. Obstaja samo kot predmet pri nekaterih študijih (značilno pa ne pri študiju t. i. »čiste« zgodovine!). Takšen institucionalni primanjkljaj je nenavaden in bi v doglednem času utegnil povzročiti usodno zaostajanje zgodovinske vede – pa seveda tudi strok, ki so v interdisciplinarnem dialogu z njo – na Slovenskem. Na svoj način se to kaže v reduciranem in vsestransko nezadostnem sprejemanju koncepcij in paradig sodobne historiografije ter v neutajljivi odsotnosti intenzivnejšega refleksivno-teoretskega premisleka o delu, poslanstvu in nalogah zgodovinarja. Program predvidenega študija kulturne zgodovine v Novi Gorici, ki eksplicitno izhaja iz kulturnozgodovinskega koncepta, zapolnjuje to veliko vrzel na nacionalnem (vseslovenskem) nivoju.

Hkrati pa ima ta program tudi poseben (regionalen) pomen, saj bo »ozemljen« na mejnem področju. Kot tak bo imel veliko vlogo tako pri kritičnem pretresu slovenske vpetosti v širše kontinentalne (evropske), civilizacijske (Zahod) in globalizacijske procese, ki se jim preprosto ni mogoče izmakniti. Obravnava naštetih procesov v zgodovinski perspektivi je pri razumevanju sedanjosti in pri načrtovanju prihodnosti nepogrešljiva.

Na stikališču slovanskega, romanskega in (malce oddaljenega) germanskega sveta kulturnozgodovinsko fundiran študij zgodovine pomeni tudi pomembno oporo slovenski skupnosti v zamejstvu, prav tako pa vpliva na odpravljanje problemov in blokad (avto- in heterostereotipnih predstav) v mejah Republike Slovenije. Nespregledljiv je tudi pomen na kulturnozgodovinski konceptiji utemeljenega humanističnega študija za severnoprimorski prostor, ki bo tako lažje razvil vse svoje človeške potencialne. Slovenija si ne more privoščiti neoptimalnega in nevsestranskega razvoja katere koli svojih regij, še zlasti pa ne obmejnih. Preučevanje zgodovine ima pri tem še posebno mesto, saj razkriva določene miselne, vedenjske in druge konstante nekega prostora v času. S tem se posredno in neposredno definira tudi njegova izjemnost, kar vpliva na opredelitev primerjalnih prednosti oziroma slabosti.

Raziskovanje zgodovine v skladu s kulturnozgodovinsko paradigmo je že v osnovi zavezano pospeševanju interdisciplinarnega dialoga. Za razvoj Nove Gorice in celotnega

zahodnoslovenskega prostora je širitev in dopolnitev dosedanjih visokošolskih programov (na *Univerzi*) in raziskovalnih ustanov (posebna *Raziskovalna postaja ZRC SAZU*, ki je izšla iz *Raziskovalne enote Zgodovinskega inštituta Milka Kosa ZRC SAZU*) je še posebej pomembno, da se pridobi tudi študij, ki je posvečen preučevanju zgodovine – tako v njeni statični (tradicionalna materialna in duhovna kultura) kot dinamični perspektivi (pretok »ljudi, idej in kapitala«).

1.2 SEVERNA PRIMORSKA (GORIŠKA IN POSOČJE)

Ta zahodni del Slovenije, ki obsega večji del Posočja in Goriške, je zgodovinsko ozemlje, katerega nastajanje je povezano s srednjeveško goriško grofijo in pozneje, vse do leta 1918, z avstrijsko samoupravno enoto – deželo Goriško-Gradiščansko. Značilnost tega ozemlja je bila pestra narodnostna (jezikovna) struktura: dobra tretjina romanskega prebivalstva in slabi dve tretjini Slovencev. Narodnostna meja je bila natančno zarisana, le prebivalstvo glavnega deželnega mesta Gorica je bilo mešano; v njem so prevladovali Italijani. V dobinarodnega osveščanja, posebno od druge polovice 19. stoletja dalje, so Slovenci želeli v Gorici ustvariti svoje središče. K temu so pripomogli tudi slovensko šolstvo, kulturna dejavnost in založništvo. V takih prizadevanjih je Gorica na Slovenskem zaostajala le za Ljubljano, a je bila pred Trstom.

Zgodovina je ustvarila mnoge posebnosti goriškega prostora, med njimi je najbolj izstopala romansko-slovenska zahodna meja z vsemi pozitivnimi (zlasti prehajanje civilizacijskih informacij) in škodljivimi učinki. Med slednje še vedno sodi italijanski pritisk (politični in gospodarski) na jezikovno mejo in čez njo. Slovenci so se mu dolga stoletja uspešno upirali. Od druge polovice 19. stoletja se je takemu navalu zlasti pogumno upiralo slovensko šolstvo, od osnovnega do srednjega. Pozneje, zlasti po drugi svetovni vojni, je slovenska državnost na slovenskem (jugoslovanskem) delu utrjevala slovensko zahodno narodnostno mejo z razvijanjem gospodarstva, omogočala pa je tudi ustanovitev šolskih in kulturnih zavodov (knjižnice, muzeji, arhivi, gledališča itd.). Obenem je matična domovina vselej delovala v duhu enotnega slovenskega kulturnega prostora zaradi skrbi za usodo slovenske manjšine v Italiji.

Prvi poskusi organiziranega znanstvenoraziskovalnega dela na Goriškem po drugi svetovni vojni so se pojavili v kmetijstvu in veterini (Kmetijski in veterinarski zavod v Novi Gorici), kasneje tudi v industrijski proizvodnji (tovarna cementa v Anhovem, Iskra in Cimos v Šempetru pri Gorici), v zdravstvu (bolnišnica v Šempetru pri Gorici, higienski zavod na Pristavi) in tudi na področju humanističnih in družbenih ved – leta 1987 je Zgodovinski inštitut Milka Kosa ZRC SAZU odprl v Novi Gorici svojo raziskovalno enoto. Ob tradicionalnem simpoziju Škrabčevi dnevi so nastale zamisli, da bi ustanovili Center Stanislava Škrabca, ki bi omogočal razvoj slovenističnih strok. Še pred tem – v sedemdesetih letih – so bila živa prizadevanja, da bi v Bevkovi hiši nastal center za literarnozgodovinske raziskave. V Bovcu deluje poletna mednarodna univerza, pri kateri sodelujejo univerze v Vidmu, Trstu, Celovcu, Mariboru in Ljubljani, krog sodelujočih univerz pa se še širi. Ves ta razvoj je vodil k današnjemu stanju, ko so se na Goriškem tudi na področju humanističnih in družboslovnih ved ustvarile razmere, ki se odražajo v raziskovalnem delu posameznikov in tudi različnih strokovnih srečanjih (predvsem zgodovinarjev in slavistov), izhajanju različnih zbornikov in samostojnih strokovno-znanstvenih publikacij, v periodični publikaciji Goriški letnik. Pri obmejnem sodelovanju je prav udeležba domoznancev z obeh strani meje med bolj uspešnimi.

1.3 ČEMU ŠTUDIJ KULTURNE ZGODOVINE? ZAKAJ ŠTUDIJ ZGODOVINE V OKVIRIH KULTURNOZGODOVINSKE PARADIGME?

Na kulturnozgodovinski paradigmi fundiran študij zgodovine ni potreba zgolj nekega konkretnega časa in prostora, temveč njegova utemeljenost izhaja iz same narave humanistike, kot se je razvila v evropskem prostoru od poznega srednjega veka dalje. Poleg filozofskih odgovorov na temeljna vprašanja *Kdo smo?*, *Od kod prihajamo?*, *Kam gremo?*, *Kaj hočemo?* in *Kaj storiti?* so sleherniku potrebni tudi odgovori, ki so navezani na konkretne temporalno-lokacijske okoliščine oziroma danosti. Prav to pa je eminentno polje oziroma področje *zgodovinskega*. Kulturnozgodovinska koncepcija se za razliko od nekaterih drugih strategij vstopa na časovno os *preteklost–sedanjost–prihodnost* uspešno izogiba najrazličnejšim determinističnim oziroma »monogenetičnim« razlagam dosedanje poti človeka in človeštva skozi posamezne epohe (njihove absolutizacije so celo predstavljale ideološki temelj integralističnih doktrin 20. stoletja). Hkrati pa kulturnozgodovinska koncepcija ne zanemarija različnih »sektorjev« javnega in zasebnega življenja. Prav nasprotno: parcialne oziroma sektorske poglede smiselno združuje – ne da bi pri tem nad njimi izvajala interpretativno nasilje. Poleg najsplošnejših utemeljitev študija zgodovine kot kulturne zgodovine pa so v severnoprimeškem prostoru pomembne tudi posebne:

1.) Nova Gorica je relativno mlado in v nekem smislu – potem ko je leta 1947 državna meja ločila mesto Gorica od največjega dela njegovega zaledja – tudi nadomestno središče ene najpomembnejših slovenskih regij, tj. zahodne Slovenije, ki zajema Posočje, Kras in Vipavsko dolino. Pri opredeljevanju posebne identitete tega ozemlja je vzpostavitev njegovih znanstvenih (in kulturnih) institucij nenadomestljivo. Zaradi določenih zgodovinskih konstant, ki se kažejo skozi več generacij v mentalitetah (njihov obstoj na nivoju vsakdanjega življenja dokazujejo avto- in heterostereotipi), je najproduktivnejše raziskovanje na »kraju samem«. Tudi relevantni zgodovinski viri, med katerimi še zdaleč niso samo arhivski, so locirani v bližini (na obeh straneh slovensko-italijanske meje). Možnost za njihovo preučevanje se z ustanovitvijo študija zgodovine kot kulturne zgodovine v Novi Gorici močno povečuje, saj program pri vseh predmetih terja samostojno (seminarsko) raziskovalno delo študentov.

2.) Z vpeljavo kulturnozgodovinske fundiranega študija preteklosti, ki v trajni institucionalni obliki ne obstaja na nobeni slovenski visokošolski ustanovi, Nova Gorica dobiva vlogo in pomen pobudnika konceptualizacijskih premikov v vsej humanistiki na Slovenskem. Ker tudi onstran meje, v Italijanski republiki, v neposredni bližini ni podobno usmerjenega študija, ima Nova Gorica možnost, da se v doglednem času profilira kot humanistično središče širšega pomena. Pri tem ne gre spregledovati posebne vloge pripadnikov slovenske skupnosti v Italijanski republiki, ki so še vedno izpostavljeni asimilacijskim pritiskom. Ti seveda niso več tako grobi in neposredni kot v preteklosti – toda prav njihova »sophisticiranost« dokazuje obstoj in trdoživost starih vedenjskih vzorcev. Slednje je treba na Slovenskem razumeti tudi v genealoški perspektivi, da se jim je mogoče učinkovito zoperstaviti.

3.) Edino študij zgodovine, ki je utemeljen na kulturnozgodovinski koncepciji, lahko pojasni razlike v položaju, mentaliteti in predstavah Slovencev kot skupnosti. Kot tak ima nenadomestljivo vlogo pri načrtovanju in definiranju mogočih poti v prihodnost.

Slovenski zahod je zaradi večstoletnega življenja Slovencev v različnih državnih/deželnih tvorbah (dinastični teritorij Goriških grofov, Oglejski patriarhat, Beneška republika, habsburška monarhija, Kraljevina Italija, DF Jugoslavija, Republika Italija, FLR Jugoslavija/LR Slovenija, SFR Jugoslavija/SR Slovenija, Republika Slovenija) tisti prostor, ki se zdi naravnost poklican, da razvije takšen študij. Pri tem je treba izhajati tudi iz tradicije; v Gorici je pred vstopom Italije v prvo svetovno vojno izhajala ena najpomembnejših slovenskih znanstvenih revij – *Veda*. Sodobno družboslovno preučevanje se na Slovenskem začinja prav z njo. Tudi socialno (socialistično) angažirani *Naši zapiski* so svoja »zlata leta« doživeli v Gorici. Iz tega je mogoče sklepati, da je prostor na stičišču več kultur in upravnih režimov še posebej pobuden za tovrstno raziskovanje.

4.) Mreža bližnjih univerzitetnih ustanov v Italijanski republiki (Trst, Gorica, Videm) že sama po sebi pospeševalno vpliva na oblikovanje podobne mreže tudi na slovenski strani meje. Mednarodno sodelovanje, ki v evropskih integracijskih okvirih postaja nujnost, terja oblikovanje primerne institucionalne »infrastrukture«. Slovenski prostor bi bil ob relativno bližnjih in močnih intelektualnih središčih neposredno za mejo obsojen na golo receptivnost in zaostajanje, če bi ne razvijal lastnih potencialov na najvišjem akademskem nivoju.

Poleg tega se je treba zavedati, da obdobje pritiskov iz neslovenskega prostora še zdaleč ni končano; logika sodobnega življenja, ki se odvija v znamenju globalizacije, jih v marsičem celo pospešuje. Za celovito ohranitev in razvoj celotne slovenske skupnosti (ne glede na državne meje) in identitete je zgolj vztrajanje pri jezikovni samobitnosti premalo. Vse področje, ki ga pokriva pojem kultura, je potrebno poznati in razvijati, če hočemo, da slovenstvo ne utone v »diru časa«.

Ustanovitev in razmah kulturnozgodovinsko fundiranega študija zgodovine v Novi Gorici je zato bistvenega pomena tako z regionalnega kot z nacionalnega in državnega stališča (ne samo z najširšega humanističnega).

Snovalci programa študija kulturne zgodovine so izhajali iz podmene, da je treba ob slovenski zahodni meji ustvariti mrežo intelektualno močnih ter kolikor mogoče fleksibilnih in pobudnih središč za raziskovanje preteklosti, njenih sledov v sedanosti in njenih vplivov na mišljenje, ki načrtuje poti v prihodnost. Samo eno takšno središče – bodisi v severno- bodisi v južnoprimorskem prostoru – na slovenski strani osimske meje že zaradi obstoječih dejstev (tri medsebojno dopolnjujoča se intelektualna središča v bližnjem zamejstvu v Italiji – Trst, Gorica in Videm) ni dovolj. Mreža znanstveno-raziskovalnih in visokošolskih pedagoških institucij v različnih krajih je pri sodobni organizaciji in ob (danes že samoumevni) predpostavki sodelovanja v nacionalnem in kontinentalnem okviru veliko boljše rešitev kot koncentracija na enem mestu; slednja je vedno izpostavljena nevarnosti institucionalne rigidnosti. To izhaja že iz izkušenj na italijanski strani meje; če bi razvoju določenega prostora bolje stregla koncentracija ustanov, bi se tam in v drugih državah že zdavnaj odločili zanjo. Podobno sliko kaže tudi pogled proti severu in jugu: v Republiki Avstriji, Češki republiki, Slovaški republiki in Republiki Hrvaški deluje precejšnje število manjših, a gibkih univerz, ki na eni strani ustvarjajo razvojno naravnano intelektualno mrežo na nacionalnem nivoju, na drugi pa zadovoljujejo potrebe ožjega prostora, ki ga lahko tudi do najmanjše konkretnosti poznajo (in ga morejo zato na strokovno neoporečen interpretativno konceptualizirati). Republika Slovenija ne bi ravnala pametno, če bi hodila drugo pot kot njeni sedanji in prihodnji partnerji v Evropski uniji.

Prav tako pa pri razmislekih o vzpostavitvi več središč pedagoško-raziskovalnih središč ob zahodni meji Republike Slovenije ne gre spregledovati niti geografske in zgodovinske različnosti

severnoprimorskega in južnoprimorskega prostora. Dolgotrajni obstoj Goriške kot samosvoje grofije in pozneje dežele v okviru habsburške monarhije je zapustil pomembne sledove ne samo v regionalni zavesti, temveč tudi pri oblikovanju centrov javnega življenja. Avstrijsko-Ilirsko primorje je bilo vse do leta 1918 na edinstven upravni način razdeljena regija (sestavljali sta jo dve »klasični« deželi – Goriška in Istra – ter mesto-dežela Trst).

Brez lastnega visokošolskega središča, ki bo v severnoprimorskem prostoru samostojno – vendar v nenehnem interdisciplinarnem dialogu – razvijalo humanistične discipline, bi določene edinstvene izkušnje in situacije, ki so zaznamovale njegovo zgodovino, ne vplivale dovolj močno na znanstvena dognanja. To bi bistveno osiromašilo ne samo vednost o določeni regiji, temveč tudi o nacionalni celoti, v katero je le-ta vpeta. Zgodovinska izkušnja ni sama sebi namen, prav tako pa tudi ni samo predmet varovanja. Do nje je treba imeti živ odnos; postati mora pobudno gradivo za razmišljanje. Zasnova posameznih predmetov, ki kulturno zgodovino osvetljujejo z različnih vidikov, omogoča oziroma ponuja prav takšen pristop k problemom na časovni osi *preteklost–sedanjost–prihodnost*.

1.4 SKLEP

Študij po predlaganem programu omogoča pridobitev širokega temeljnega znanja na področju zgodovinskih ved, dodatna pozornost pa je namenjena posebnostim kulturnopolitičnega okolja, v katerem je nastal program. Istočasno vključuje tudi spoznavanje in raziskovanje celotnega obrobja slovenskega nacionalnega prostora ter vseh kulturnih in jezikovnih pojavov, ki nastajajo na stičišču različnih nacionalnih kultur ter križišču romanskega in germanskega sveta s slovenskim.

2 ŠTUDIJSKI PROGRAM

2.1. SPLOŠNI PODATKI O PROGRAMU

Program študija kulturne zgodovine v Novi Gorici je dodiplomski študijski program I. stopnje, študijsko področje po Isced klasifikaciji so humanistične vede (22), po znanstvenoraziskovani Frascati klasifikaciji pa prav tako sodi med humanistične vede. Program je pripravila skupina kvalificiranih in večinoma tudi mednarodno uveljavljenih znanstvenikov z ustreznimi akademskimi nazivi/habilitacijami (od rednih profesorjev do docentov). V njej so sodelovali strokovnjaki za zgodovino in tiste vede oziroma znanosti, s katerimi je le-ta v okvirih kulturnozgodovinske mišljenjske paradigme bistveno povezana.

Program je narejen na podlagi kritičnega premisleka o študiju zgodovine in drugih humanističnih disciplin na Slovenskem. Na eni strani si prizadeva za zapolnjevanje obstoječih vrzeli na nacionalnem nivoju, na drugi pa izhaja iz potreb ožjega (regionalnega) prostora, ki mu je namenjen. Upošteva posebnosti, ki izhajajo iz obmejne lege Nove Gorice in celotne zahodne Slovenije; vsakodnevno srečevanje z drugačno (italijansko) tradicijo terja od snovalcev in potrjevalcev predvidenega študija še posebno pozornost. Na eni strani je treba to računati z možnostjo še posebej intenzivnega sodelovanja v skupnem evropskem okviru, na drugi pa tudi ne gre spregledovati izpostavljenosti pred »recidivi« preteklosti (kulturnoasimilacijske težnje povsod še zdaleč niso zamrle – samo drugo, bolj zastrto in prefinjeno obliko so dobile).

Novogoriška Univerza in širše severnoprimorsko zaledje kažeta velik interes za vzpostavitev študija, ki ob preučevanju sodobnega stanja poudarja zgodovinsko dimenzijo humanistike. Že vpeljani program slovenistike je izkazal potrebo po predmetu *Kulturna zgodovina*; nič drugačna ni predavateljsko-študijska izkušnja tega predmeta na Oddelku za slovenistiko v okvirih Filozofske fakultete Univerzi v Ljubljani, na Univerzi v Mariboru pa se ta predmet predava v okviru študija sociologije na njeni Pedagoški fakulteti. To pomeni, da je preučevanje kulturne zgodovine neogibno potreben temelj za razumevanje procesov v nekaterih drugih humanističnih vedah in pri njihovem poučevanju. Sestavljenci programa študija *KULTURNA ZGODOVINA* izhajajo prav iz te izkušnje – in seveda tudi iz daljše (na kratko že evocirane) tradicije preučevanja preteklosti v slovenskem prostoru.

Študijski program *KULTURNA ZGODOVINA* je zamišljen v okvirih sodobnih spoznanj o študiju zgodovine na visokošolski oziroma univerzitetni ravni. Teoretsko podstat črpa iz spoznanj vodilnih reprezentantov kulturne zgodovine iz 19. in 20. stoletja, ki sodijo med najuglednejše in najprodornejše zgodovinarje svoje dobe (Jacob Burckhardt, Arnaldo Momigliano, Peter Burke).

V osnovni obliki je program *KULTURNA ZGODOVINA* zasnovan kot enopredmetni nepedagoški študijski program. Kot tak osredinja svojo pozornost na reflektirano življenje z zgodovino in v njej. Trudi se vzpostaviti lastno zgodovinsko kulturo na Slovenskem (na usodni pomen njenega umanjkanja je že pred 2. svetovno vojno v reviji *Dejanje* opozarjal Bogo Grafenauer). Zgodovine kulturnozgodovinska paradigma ne pojmuje kot nekakšnega duhovnega »spomeniškega varstva«, ampak kot razumevanje in razvoj žive tradicije. Študijski program se ob opravljanju dodatnih pedagoških predmetov (metodika, specialna metodika, didaktika, pedagogika, andragogika) lahko individualno dopolni in preobrazi v pedagoškega. Mogoče so tudi povezave z drugimi študijskimi smermi v smislu sodobnih usmeritev v evropskem visokošolskem prostoru (kreditni sistem).

Študijski program *KULTURNA ZGODOVINA* je sestavljen v skladu s priporočili in vodili *Bolonjske deklaracije*, ki se ji je v procesih evropskega povezovanja pridružila tudi Slovenija. To pomeni, da že v osnovi izhaja iz stanja, ki ga želijo doslej etablirani študiji zgodovine in drugih humanističnih disciplin na Slovenskem šele doseči.

Študijski program *KULTURNA ZGODOVINA* je zasnovan kot dvodelen (sistem 3 leta + 2 leti). V prvi stopnji je podan problemski pregled oziroma uvid v celotno stroko. Seznanitev z osnovami stroke na dodiplomskem študijskem programu omogoča samostojnejše delo v načrtovanem študijskem programu oziroma magistrskem študiju kulturne zgodovine.

Študijski program *KULTURNA ZGODOVINA* zajema vse tiste vsebine, ki so potrebne za uspešno opravljanje poklica univerzitetni diplomirani zgodovinar (po sedanji terminološki rešitvi, ki pa se bo s polno aplikacijo vodil iz *Bolonjske deklaracije* morala spremeniti) – seveda pa jih obravnava izrazito humanistično in tudi z vidika raziskovalnih potreb zahodnoslovenskega prostora. Zato je opazen poudarek na prazgodovinski problematiki, katere raziskovanje in preučevanje je sicer navezано na arheologijo (pri čemer pa se seveda ne zanemarjata niti »klasična« antična zgodovina in stari vzhod). V Posočju in sosednjih predelih je namreč večje število pomembnih najdišč iz predzgodovinskih dob. Tudi brez opravljanja kakšnih dodatnih izpitov iz nekaterih segmentov novoveške zgodovine (npr. iz Jugovzhodne Evrope, ki je v sedanjih programih *ZGODOVINE* poseben predmet) je mogoče diplomo, pridobljeno po petletnem študiju kulturne zgodovine, po veljavi in vrednosti povsem izenačiti s tisto, ki se pridobi s sedanjim študijskim programom *ZGODOVINE* (takšen sklep izhaja iz primerjave študijskih programov v nadaljevanju). Navedena tematika je večinoma zajeta pri predmetu Evropa v obdobju revolucij (vsaj kar zadeva Jugovzhodno Evropo).

Dejstvo, da program *KULTURNA ZGODOVINA* zajema več vsebin oziroma področij, ki jih obstoječi programi *ZGODOVINE* ne (pravna zgodovina, cerkvena zgodovina, agrarna zgodovina, kulturna dediščina, zgodovina osebe in njenih položajev, zgodovina idej), ne predstavlja resnega problema pri nazivu diplome, ki bi bil v obeh primerih enak, saj določena fleksibilnost in raznolikost programov/poudarkov/raziskovalnih paradigem ne pomeni temeljne različnosti. (Poleg tega je upati, da se bodo tudi petletni programi visokošolskega študija *ZGODOVINE* tematsko razširili.) Program *KULTURNA ZGODOVINA* tudi ni v tolikšni meri specializiran, da bi bili njegovi diplomanti vednostno kakor koli insuficientni v razmerju do diplomantov programov *ZGODOVINE*. Kulturna zgodovina namreč v prvi vrsti pomeni motrenje zgodovinske problematike celovitim humanističnim predznakom, zato tudi ni tematsko omejena. Nasploh pa je treba poudariti, da določena variantnost programov ne izključuje zavezanosti istemu problemskemu polju. V prihajajoči dobi vsestranskega sodelovanja med univerzami in drugimi znanstveno-raziskovalnimi institucijami različnost poudarkov ne samo zaželeno, temveč tudi neogibno potrebna, da se na ta način vzpodbudi plodna izmenjava mnenj. Samo v takšnem duhovnem »ozračju« lahko znanosti in vede nenehno napredujejo in se medsebojno oplajajo.

2.2 OPREDELITEV CILJEV IN KOMPETENC

2.2.1 Temeljni cilji programa

Temeljni cilj študijskega programa je izobraziti strokovnjake, ki bodo sposobni privzeti dela na področju raziskovalnih, kulturnih in upravnih dejavnosti, kjer je potrebno obvladovanje kulturnozgodovinskih znanj in veščin, ki jih zahtevajo pomožne zgodovinske vede.

Najpomembnejša med njimi so tista, ki so povezana z varovanjem nepremične in premične kulturne dediščine (arhivarstvo, muzealstvo, dokumentaristika), z ohranjanjem naravne dediščine v pogojih, ki jih definira urbanizirana civilizacija, in z najraznovrstnejšim raziskovanjem preteklosti (od poljudnejšega na časnikarski ravni do zahtevnejšega domovinoznanstva in vrhunškega znanstvenega preučevanja).

Cilj izobraževanja po predlaganem programu je oblikovati diplomanta kot strokovno celovito osebnost, ki je sposobna razumeti in obvladovati zahtevna vprašanja kulturne zgodovine kot samostojne in enkratne pojave. Od diplomanta lahko pričakujemo uspešno preučevanje kulturnozgodovinskih vprašanj v odnosu do splošnih in specifičnih pojavov, ki so še posebej izraziti na stičišču različnih kulturnih in nacionalnih prostorov. Diplomant bo sposoben vzpostaviti celovite in tvorne odnose med strokovnjaki iz različnih znanstvenih disciplin, ki morajo nujno sodelovati pri reševanju praktičnih in raziskovalnih problemov na področju kulturne zgodovine. Usposobljen bo tudi za samostojno aplikativno delo.

2.2.2 Splošne (generične) kompetence

Študijski program *KULTURNA ZGODOVINA* si prizadeva za oblikovanje slušateljev v samostojne in vsestransko razgledane strokovnjake na področju zgodovine.

Diplomanti bodo sposobni aplikacije bazičnih znanj v konkretnih strokovnih situacijah. Sposobni bodo kritične analize problema, predvidevanja rešitev s prenosom lastnih in tujih izkušenj ali s sintezo svojih rešitev glede na posebne razmere. Kritično bodo presojali nova kognitivna orodja in ugotavljali primernost prenosa le teh v naše okolje. Kompleksno znanje jim bo omogočalo hitrejše prilagajanje tako kulturnozgodovinskih kot zgodovinskih znanj potrebam stroke in družbe.

S pomočjo pridobljenih znanj in uveljavljenih raziskovalnih metod bodo diplomanti usposobljeni za razpoznavanje kulturnozgodovinskih in splošno družbenih problemov, ki jih bodo reševali s pomočjo postopkov in procesov ter preko kritične in samokritične presoje.

Kompleksno znanje bo diplomantom omogočalo hitrejšo reakcijo na probleme, ki se v družbi pojavljajo zaradi nerešenih vprašanj iz preteklosti ter na ta način aktivno pripomogli k strpnosti in konkurenčnosti obmejnega prostora. Študentje bodo razvili svoje komunikacijske sposobnosti tako, da bodo lahko aktivno sodelovali v reševanju problemov, ki se pojavljajo znotraj lokalnih in regionalnih skupnosti, a imajo velik vpliv tudi na državne in meddržavne odnose. Na ta način se bo krepila avtonomnost v njihovem strokovnem delu. Program študentom pojasni temelje etične refleksije in zavezanosti profesionalni etiki. Diplomanti bodo preko seminarskih nalog in skupinskih projektov pridobili znanja in sposobnosti za medsebojno sodelovanje in brainstorming, s pomočjo pridobljenih znanj tujih jezikov in specifičnosti obmejnega prostora pa možnost aktivnega delovanja v mednarodnih strokovnih okoljih.

2.2.3 Predmetno – specifične kompetence

Za doseganje zahtevanih in pričakovanih predmetno – specifičnih kompetenc bo študij seznanil študente s temeljnimi potezami in postavkami kulturne zgodovine, zgodovine idej, ideologij in intelektualnega razvoja in usmerjal diplomanta k najsodobnejšim, vendar pa vsestransko kritično

preverjenim paradigmam stroke. Na drugi strani pa študij utemeljuje tudi temeljne standarde zgodovinske vede.

Takšna naravnost zagotavlja vsestranski in sodobnosti ustrezajoč profil diplomanta, ki se bo mogel pobudno in tvorno vključevati v interdisciplinarno delo na področju humanistike. Študij bo diplomanta opremil s temeljnim znanjem in usposobljenostjo za sodelovanje pri reševanju konceptualnih in praktičnih vprašanj pri varstvu kulturne dediščine, v turizmu ter organizaciji in v javni upravi.

Študijski program zajema vse ključne elemente zgodovinske kulture. Pomemben poudarek je dan tudi teorijam zgodovine, zgodovinopisja, temeljnim zgodovinskim znanostim, ker brez njih ne more več biti ne metodološkega ne konceptualnega napredka v stroki. Slednji je v procesih evropskega povezovanja in združevanja nujen zaradi vstopa v dialog z drugimi kulturami in civilizacijami.

Diplomant bo razumel in v največji mogoči meri obvladal praktične probleme, ki se porajajo v zvezi s celotno diahrono dimenzijo življenja ter bo tako aktivno soustvarjal zgodovinske kulture na Slovenskem in v širšem evropskem prostoru. Diplomant bo sposoben sodelovanja in povezovanja z različnimi strokami, ki je za sodobno pojmovanje zgodovine, tako v teoriji kot praksi neogibno. To pomeni, da je področje dela diplomantov programa *KULTURNA ZGODOVINA* izjemno široko: sega od konceptualnega načrtovanja do čisto aplikativnega poseganja v vsakodnevno življenje. Pri slednjem gre še posebej poudariti potrebo po razvijanju sposobnosti slušateljev za sprejemanje različnosti, ki je na vsakem mejnem področju neizogibno. To je dejansko eno od najpomembnejših »praktičnih« poslanstev študija zgodovine kot kulturne zgodovine.

Diplomanti bodo splošno strukturo temeljne discipline, kulturne zgodovine, ter povezanost med njenimi poddisciplinami spoznavali preko obveznih in izbirnih predmetov, kjer se bodo seznanjali z razlogi za obstoječo hierarhijo. Seveda pa so predmeti oblikovani tako, da bodo o tej hierarhiji omogočili tudi kritičen razmislek in dovoljevali možnost sprememb.

Študijski program bo preko svojih obveznih in izbirnih predmetov poleg teoretičnega znanja še posebej spodbujal reševanje konkretnih delovnih problemov, kot so prijava projektov, izdelava elaboratov, mikroraziskav skupinsko delo na prijavah projektov, iskanju tematik, zanimivih za mednarodno sodelovanje na lokalnem nivoju ...

Ker se na Univerzi v Novi Gorici zaradi številnih naravoslovno usmerjenih študijskih programov spodbuja intenzivna uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije, bo poseben poudarek posvečen tudi prelivanju tega znanja na humanistične polje. Tako bodo diplomantom študijskega programa Kulturne zgodovine s to tehnologijo omogočene tudi intenzivne kvantitativne metode obdelave podatkov, najsodobnejše tehnike njihovega shranjevanja in možnost široke interdisciplinarne multikulturne diskusije na svetovnem spletu.

2.3 PREDMETNIK S KREDITNIM OVREDNOTENJEM

2.3.1 Število in navedba učnih enot

Študent v času študija posluša 16 obveznih in 6 oz. 7 izbirnih predmetov, s katerimi pridobi vsa osnovna znanja iz kulturne zgodovine.

A) OBVEZNI PREDMETI

Št.	Predmeti	Predavanja – število ur	Seminar – število ur	Skupaj ur	ECTS
1.	Družba in kultura vzhodnoalpskega prostora od prazgodovine do visokega srednjega veka	60	45	105	8
2.	Stari vzhod in kultura antičnega sveta	60	45	105	8
3.	Kultura fevdalne družbe	60	45	105	8
4.	Politična zgodovina habsburške monarhije v 19. in 20. stoletju	60	45	105	8
5.	Svetovne vojne 20. stoletja	60	45	105	8
6.	Kulturna zgodovina slovenskega prostora	60	45	105	8
7.	Evropa v obdobju revolucij	60	45	105	8
8.	Agrarna zgodovina	60	45	105	8
9.	Gospodarska zgodovina	60	45	105	8
10.	Zgodovina historiografije	60	45	105	8
12.	Pravna zgodovina	60	45	105	8
13.	Uvod v študij zgodovine	60	45	105	8
14.	Temeljne zgodovinske znanosti	60	45	105	8
15.	Nemščina 1 / Latinščina 1	60	45	105	8
16.	Nemščina 2 / Latinščina 2	60	45	105	8
	SKUPAJ	900	675	1585	120

B) IZBIRNI PREDMETI

Št.	Predmeti	Predavanja – število ur	Seminar – število ur	Vaje – število ur	Skupaj ur	ECTS
1.	Statistične metode	60	30		90	6
2.	Metodologija empiričnega dela v humanistiki	60	30		90	6
3.	Kulturna dediščina v historični perspektivi	60	30		90	6
4.	Arhivistika	60		30	90	6
5.	Drugi tuji jezik: angleščina, italijanščina, furlanščina	45		45	90	6
8.	Zgodovina in literatura	45	45		90	6
9.	Spomin in zgodovina	30	30		60	4
10	Športna kultura in prosti čas v zgodovini	30			30	2
	SKUPAJ	390	165	75	630	42

Diplomska naloga šteje 16 ECTS.

2.3.2 Razmerje med predavanji, seminarji in diplomskim delom

Struktura programa po načinu izvajanja, to je številu ur za predavanja, seminarje, vaje in diplomo:

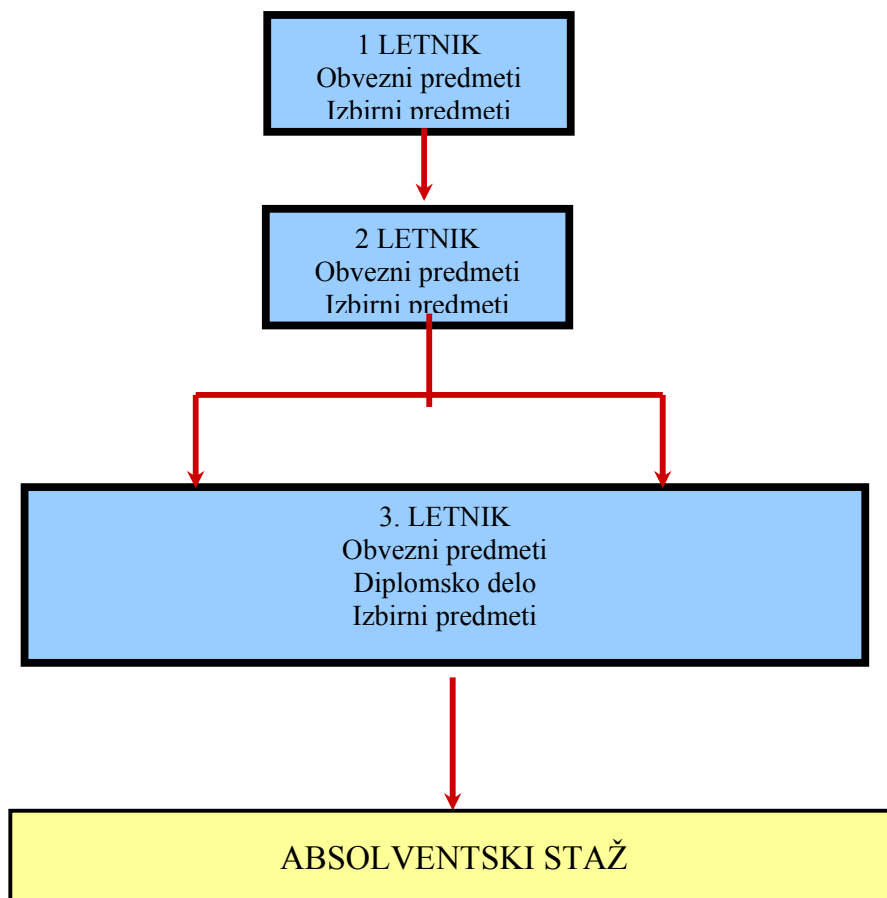
Predavanja, skupaj z izbirnimi predmeti		Seminar, vaje		Diploma		Skupaj	
ur	%	ur	%	ur	%	ur	%
1275	52,3	765	31,4	400	16,3	2440	100

V okviru skupinskih raziskovalnih projektov pri posameznih predmetih se študenti združujejo v skupine glede na njihovo usmeritev znotraj študijskega programa, tako da skupina pokriva po strokovnih usmeritvah posameznikov vsa ključna področja zgodovinopisja tega programa. Skupina obravnava konkretna vprašanja, ki lahko segajo na področje temeljnih zgodovinskih znanosti. Skupina začne delo s pregledom strokovne literature, po zaključenem projektu pa vsak

član skupine predstavi seminar, v katerem predstavi obravnavano problematiko in rezultate s stališča njegove ožje študijske usmeritve. Delo v skupnem raziskovalnem projektu bo ustrezno ovrednoteno s kreditnimi točkami ECTS. Univerza v Novi Gorici si bo prizadevala, da bi rezultate raziskovalnega dela posredovala tudi širši strokovni javnosti v obliki publikacij, simpozijev in drugih znanstvenih sestankov.

2.3.3 Vertikalna in horizontalna povezanost predmetov

Povezave med posameznimi predmeti so natančneje opredeljene v okvirnih učnih načrtih predmetov. Shematsko pa lahko vertikalno in delno tudi horizontalno povezavo med posameznimi sklopi predmetov prikažemo s skico:

2.3.4 Kreditno ovrednotenje programa in posameznih učnih enot

Program je v skladu z zakonom o visokem šolstvu zasnovan na potrebnem številu točk po ECTS sistemu (European Credit Transfer System ali Evropski kreditni sistem). Ena ECTS točka predstavlja 25 do 30 ur študentovega dela. Tu je zajeto tudi individualno delo študenta (priprave na vaje, izdelava seminarjev, učenje za izpit...), ki ga pred izvajanjem študija ne moremo

predvideti, zato bomo čas porabljen za študij med izvajanjem programa preverjali s pomočjo študentskih anket. Za dokončanje študija mora študent zbrati 180 ECTS točk in sicer v vsakem letniku 60. S tem je omogočeno vključevanje študijskega programa v kreditni sistem študija na drugih visokošolskih zavodih v Sloveniji in tudi v tujini. Študentje bodo lahko zbrali do 30 ECTS točk na drugih sorodnih programih. Obenem bo Univerza v Novi Gorici nudila možnost vključevanja v lasten študijski program študentom drugih visokošolskih zavodov.

2.3.5 Letno in celotno število ur študijskih obveznosti

V prvem letniku študent posluša 450 ur predavanj, 360 (315) ur seminarjev in 45 (90) ur vaj. Skupaj opravi 855 organiziranih ur. Za pripravo na izpite, vaje in izdelavo seminarjev bodo študentje potrebovali še dodaten čas, ki pa je odvisen od vsakega študenta posebej. Predvidevamo, da bo študent za prvi letnik porabil 1500 do 1800 ur. V drugem letniku študent opravi 450 ur predavanj, 360 (315) ur seminarjev in 45 (90) ur vaj. Skupaj bo za dokončanje drugega letni študija študent porabil 855 ur organiziranega časa, kar pomeni približno 1500 do 1800 ur skupnega dela študenta. V tretjem letniku opravi študent 330 ur predavanj in 270 ur seminarjev in vaj, kar predstavlja 600 ur dela študenta. Za izdelavo diplome pa je predvidenih 400 še ur. Skupaj porabi za predavanja, seminarje, vaje, in izdelavo diplomske naloge do 1000 ur. Skupaj študent opravi v tretjem letniku do 1500 ur. Za celotnem študiju bo študent tako porabil od 4500 do 5400 ur.

Tabela: Število ur po študijskih obveznostih:

	predavanja št. ur	seminar vaje št. ur	diplomska naloga št. ur	skupaj organiziranih ur	predvideno celotno št. ur
1. letnik	450	360		810	1500-1800
2. letnik	450	360		810	1500-1800
3. letnik	330	270	400	600	1500
SKUPAJ	1230	990	400	2220	4500-5100

2.3.6 Letno in celotno število organiziranih ur programa

Ker kreditni sistem ECTS upošteva tudi individualno delo študenta, se število ur programa po letnikih razlikuje. V prvem letniku obsega program 810 ur, v drugem letniku prav tako 810 ur. V tretjem letniku program 600 ur in diplomsko nalogo, ki obsega do 400 ur, ki morajo skupaj obsegati 60 kreditnih točk.

2.3.7 Razporeditev predmetov po letnikih

1. LETNIK

Š.	Predmeti	Predavanja – število ur	Seminar – število ur	Vaje – število ur	Skupaj ur	Število kreditnih točk (ECTS)
1.	Družba in kultura vzhodnoalpskega prostora od prazgodovine do visokega srednjega veka	60	45		105	8
2.	Svetovne vojne 20. stoletja	60	45		105	8
3.	Politična zgodovina Habsburške monarhije	60	45		105	8
4.	Pravna zgodovina	60	45		105	8
5.	Uvod v študij zgodovine	60	45		105	8
6.	Nemščina / Latinščina	60		45	105	8
7.	Izbirni 1	45	(45)	(45)	90	6
8.	Izbirni 2	45	(45)	(45)	90	6
	SKUPAJ	450	125+90	45+90	810	60

2. LETNIK

Št.	Predmeti	Predavanja – število ur	Seminar – število ur	Vaje – število ur	Skupaj ur	Število kreditnih točk (ECTS)
1.	Stari vzhod in kultura antične družbe	60	45		105	8
2.	Kultura fevdalne družbe	60	45		105	8
3.	Kulturna zgodovina slovenskega prostora	60	45		105	8
4.	Gospodarska zgodovina	60	45		105	8
5.	Kultura regij in	60	45		105	8

	obmejnih prostorov					
6.	Nemščina / Latinščina	60		45	105	8
7.	Izbirni 1	45	(45)	(45)	90	6
8.	Izbirni 2	45	(45)	(45)	90	6
	SKUPAJ	450	125+90	45+90	810	60

3. LETNIK

Št.	Predmeti	Predavanja – št. ur	Seminar – št. ur	Vaje – št. ur	Skupaj ur	Število kreditnih točk (ECTS)
1.	Evropa v obdobju revolucij	60	45		105	8
2.	Zgodovina historiografije	60	45		105	8
3.	Agrarna zgodovina	60	45		105	8
4.	Temeljne zgodovinske znanosti	60	45		105	8
5.	Izbirni 1	45	(45)	(45)	90	6
6.	Izbirni 2	45	(45)	(45)	90	6
7.	Diplomska naloga					16
	SKUPAJ	330	180+90	90	600	60

Izbirni predmeti

Št.	Predmeti	Predavanja – št. ur	Seminar – št. ur	Vaje – št. ur	Skupaj ur	ECTS
1.	Statistične metode	60	30		90	6
2.	Metodologija empiričnega dela v humanistiki	60	30		90	6
3.	Kulturna dediščina v historični perspektivi	60	30		90	6
4.	Arhivistika	60		30	90	6
5.	Drugi tuji jezik: angleščina, italijanščina, furlanščina	45		45	90	6
8.	Zgodovina in literatura	45	45		90	6

9.	Spomin in zgodovina	30	30		60	4
10	Športna kultura in prosti čas v zgodovini	30			30	2
	SKUPAJ	390	165	75	630	42

Program zaenkrat ne predvideva praktičnega usposabljanja.

2.4 POGOJI ZA VPIS IN MERILA ZA IZBIRO OB OMEJITVI VPISA

Na študij Kulturne zgodovine se lahko vpiše, kdor je opravil splošno maturo oziroma je pred 1. 6. 1995 končal katerikoli štiriletni srednješolski program.

Na študij Kulturne zgodovine se lahko vpiše tudi, kdor je opravil poklicno maturo v kateremkoli srednješolskem programu in izpit iz maturitetnega predmeta zgodovina. Če je kandidat zgodovino opravljal pri poklicni maturi, pa izpit iz enega od maturitetnih predmetov: geografija, umetnostna zgodovina ali sociologija.

Če je vpis omejen, se kandidate izbere glede na:

- splošni uspeh pri maturi ali zaključnem izpitu – 60 % točk,
- splošni uspeh v 3. in 4. letniku srednje šole – 40 % točk,

Glede na dosedanje poizvedovanje o zanimanju in potrebah za tovrstni študij je v prvih letih izvajanja programa predviden vpis 40 rednih študentov letno.

2.5 PRIZNAVANJE ZNANJA PRIDOBLENEGA PRED VPISOM

Univerza v Novi Gorici lahko, na podlagi dokumentirane vloge študenta, kandidatom priznava pridobljeno znanje, usposobljenost ali zmožnosti, ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetnospecifičnim kompetencam, določenim s posameznim študijskim programom.

Priznava se znanje, usposobljenost ali zmožnosti, pridobljene s formalnim, neformalnim ali izkustvenim učenjem.

Pri priznavanju se:

- upoštevajo spričevala in druge listine (priznavanje »netipičnih spričeval«, portfolijo, listine o končanih tečajih in drugih oblikah izobraževanja),
- ocenjujejo izdelki, storitve, objave in druga avtorska dela študentov (možnost opravljanja študijskih obveznosti – npr. izpitov, kolokvijev ipd. – z ocenjevanjem izdelkov, npr. projektov, izumov, patentov, ki jih je študent izdelal pred vpisom),

- ocenjuje znanje, ki si ga je študent pridobil s samoizobraževanjem ali z izkustvenim učenjem (možnost opravljanja študijskih obveznosti – npr. izpitov, kolokvijev ipd. –brez udeležbe na predavanjih, vajah, seminarjih),

- upoštevajo ustrezne delovne izkušnje (npr. priznavanje praktičnega usposabljanja in drugih učnih enot progama, ki temeljijo na delovni praksi in izkušnjah).

Priznana znanje, usposobljenost ali zmožnosti se lahko upoštevajo kot pogoj za vpis, če ta ni določen z zakonom, kot merilo za izbiro ob omejitvi vpisa ali kot opravljena študijska obveznost. Če se znanje, usposobljenost ali zmožnost prizna kot opravljena študijska obveznost, jo je treba ovrednotiti po merilih za kreditno vrednotenje študijskih programov po ECTS, in sicer od 10 do največ 60 ECTS.

Na podlagi meril za priznavanje Univerza v Novi Gorici obravnava individualne dokumentirane vloge študentov v skladu z določbami statuta.

2.6 NAČIN OCENJEVANJA

Uspešnost študija se preverja z vnaprej načrtovanim preverjanjem znanja in aktivnosti študentov. Uveljavljeno bo permanentno preverjanje znanja, kar pomeni, da bo pri ocenjevanju uspešnosti upoštevana celoletna aktivnost študenta v seminarju in na predavanjih (diskusija) ter aktivna udeležba na strokovnih ekskurzijah oziroma t.i. blok seminarjih na lokacijah zunaj matične ustanove. Predvidene so aktivnosti študentov, ki zagotavljajo trajno in postopno pridobivanje znanja (vaje, izdelava seminarских nalog, kolokviji). Izpitni roki so trikrat na leto, v juniju in septembru se razpiše najmanj po en izpitni rok. V vseh letnikih je študij povezan s praktičnim delom v seminarjih in pri izvajanju vaj. Pri nekaterih predmetih, kjer je tako določeno v učnih načrtih, se preverja tudi delno znanje (kolokviji). Uspešno opravljene vaje, kolokviji in seminarske obveznosti so pogoj za pristop k izpitu, kar je določeno v učnih načrtih za posamezne predmete.

2.7 NAPREDOVANJE PO PROGRAMU

Študent se lahko ponovno vpiše v isti letnik, če zbere vsaj 15 ECTS točk iz tega letnika. Študent lahko v času študija ponavlja enkrat. Prekinitev študija daljša od 5 let se lahko nadaljuje po programu, ki je takrat v veljavi. Za napredovanja v višji letnik pa mora študent opraviti izpite v obsegu večjem od 75 % predpisanih ur predavanj za letnik kar pomeni, da mora:

- za prehod v drugi letnik zbrati vsaj 45 ECTS točk,

- za prehod v tretji letnik imeti zaključen prvi letnik (60 ECTS) in opravljene pogoje za vpis iz drugega v tretji letnik (45 ECTS)

Manjkajoče izpite iz prejšnjega letnika mora študent opraviti najkasneje v enem letu po vpisu v višji letnik.

Redni roki za izpite in zagovor diplomskega dela so določeni z izpitnim redom.

Študent dokonča študij, ko zbere vseh, s študijskim programom predvidenih 180 ECTS.

Po končanem študiju bodo študentje lahko nadaljevali študij na podiplomskih študijih, ki se bodo še izvajali po starem šolskem sistemu, po šolskem sistemu prenovljenem v skladu z zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o visokem šolstvu (Zvis-D), pa bodo lahko nadaljevali študij tudi na magistrskih študijih, ki ga na Univerzi v Novi Gorici predvidevamo vzporedno z dodiplomskim programom Kulturna zgodovina.

Na Univerzi v Novi Gorici deluje študentska pisarna, ki skrbi za informiranje študentov glede študija. Diplomante, ki uspešno končajo študij, spremlja do njihovih prvih zaposlitev in sicer tako, da jim pri tem pomaga in svetuje. V ta namen sodeluje s številnimi podjetji in posamezniki. Vse pomembne informacije so objavljene tudi na internetni strani Univerze v Novi Gorici.

Dodatno svetovanje bo zadotovljeno študentom v okviru govorilnih ur pri posameznih nosilcih predmetov.

2.8 PREHOD MED PROGRAMI

Študentom je omogočen prehod iz drugih visokošolskih in višješolskih študijskih programov. Pri tem se študentu prizna vse izpite, ki po zahtevnosti ustrezajo standardom Univerze v Novi Gorici in se po vsebini ujemajo vsaj 75 % z vsebinami izpitov na predlaganem študijskem programu. Za direkten prehod v drugi letnik mora študent zbrati enako število točk kot redni študentje predlaganega programa in sicer 45 ECTS točk. Upošteva se tudi število razpoložljivih študijskih mest, pri čemer imajo prednost redni študentje kulturne zgodovine. Študentske vloge se obravnava individualno pri čemer se tudi določi individualni študijski program, ki ga mora študent opraviti za dokončanje študija.

Prav tako študij dovoljuje svojim študentom sodelovanje v študijskih programih drugih fakultet (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Pedagoška fakulteta Univerze v Mariboru, Pedagoška fakulteta Univerze v Ljubljani, Fakulteta za humanistiko Univerze na Primorskem). Pri tem lahko študentje v tretjem letniku vpišejo na drugih sorodnih programih predmete v skupnem obsegu do 30 ECTS točk. S tem je študentu omogočeno opravljanje enega semestra na tuji univerzi. Obenem je študentom drugih fakultet, ki jih to zanima, omogočeno sodelovanje v predlaganem študijskem programu. Študentske vloge se obravnava individualno pri čemer se tudi določi individualni študijski program, ki ga mora študent opraviti za dokončanje študija.

2.9 NAČIN IZVAJANJA ŠTUDIJA

Načini in oblike izvajanja študija (izberite):	☒ redni študij	☐ izredni študij	☐ študij na daljavo
--	--	---	--

Študij bo organiziran kot redni študij, vendar bo vseboval tudi elemente študija na daljavo (sprotno objavljanje predavanj in vaj na spletnih straneh, individualna pojasnila in dodatne

razlage po elektronski pošti, oddajanje in vračanje popravljenih seminarских nalog, organizacija tako imenovanih klepetalnic itd.) in vseživljenjskega učenja. Študij bodo sestavljali predavanja, seminarji, vaje, strokovno vodeni skupinski raziskovalni projekt in izdelava diplomskega dela.

2.10 POGOJI ZA DOKONČANJE ŠTUDIJA

Študent dokonča študij, ko zbere 180 ECTS in sicer 120 ECTS iz obveznih predmetov, 42 ECTS iz izbirnih predmetov, 16 ECTS iz diplomske naloge.

Študent lahko v času študija ponavlja enkrat, pod pogojem, da je zbral vsaj 15 točk ECTS iz tega letnika. Prekinitev študija, ki je daljša od 5 let, se lahko nadaljuje po programu, ki je zdaj v veljavi.

Študentu je dovoljeno napredovanje in dokončanje študija v krajšem času, že izpolni vse obveznosti, ki so določene s programom.

Redni roki za izpite in zagovor diplomskega dela so določeni z izpitnim redom.

Za izdelavo diplomske naloge mora študent pridobiti pisno soglasje senata o ustreznosti teme. Senat tudi določi mentorja in recenzente diplomske naloge. Kandidat po izdelani diplomski nalogi delo javno zagovarja pred diplomsko komisijo.

2.11 NAVEDBA STROKOVNEGA NASLOVA

Uspešno opravljen študij po tem programu bo zagotavljal naziv **diplomirani zgodovinar (UN)** oziroma **diplomirana zgodovinarica (UN)**, ali okrajšano **dipl. zgod. (UN)**. Po sprejetju novega zakona o strokovnih in znanstvenih nazivih (ZSZN) se bo naziv po potrebi spremenil skladno z novimi določili tega zakona.

2.12 PODATKI O MOŽNOSTIH ZAPOSLOVANJA DIPLOMANTOV

Študijski program *kulturna zgodovina* usposablja slušatelje za delo na najrazličnejših področjih. Posebej gre izpostaviti naslednja:

- znanstveno–raziskovalno delo na več sektorjih humanistike (zgodovina, zgodovina posameznih znanosti in ved),
- domovinoznanstvo (posebne zbirke v knjižnicah in podobnih institucijah),
- varovanje in oživljanja kulturne dediščine,
- muzealstvo,
- arhivistika,
- dokumentaristično delo,
- turizem,
- založništvo,
- časnikarstvo,
- kulturno animatorstvo,

- delo v javni upravi,
- delo v notarskih pisarnah,
- bibliotekarsko delo,
- izobraževanje posebnih skupin učencev (odrasli, mlajši nezaposleni ...),
- delo pri zemljiški knjigi.

Z opravljenimi dopolnilnimi izpiti iz pedagoških predmetov se more diplomantom odpreti pot tudi v pedagoško prakso (na osnovno- in srednješolskem nivoju).